

Samenvatting

Normenset omgaan met noodsituaties en rampen

In voorbereiding op de Qualicor-audit 2026 is het belangrijk dat elke medewerker weet hoe te handelen bij noodsituaties en rampen. Deze samenvatting biedt een overzicht van de belangrijkste richtlijnen uit het Integraal Crisisplan (ICP) en afdelingsspecifieke protocollen.

We vragen je om na te gaan of je afdeling voldoet aan de actuele veiligheidsprotocollen, of je zelf de verplichte scholingen hebt gevolgd, en of je bekend bent met de communicatie- en ontruimingsprocedures. Zo zorgen we samen voor een veilige werkomgeving en een goede auditvoorbereiding.

Wat is een ramp?

Een onverwachte gebeurtenis met zeer ernstige gevolgen, zoals een zwaar ongeval of natuurramp, die het leven, de gezondheid, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate schaadt of bedreigt.

Wat is een crisis?

Een ernstige, acute situatie die het normale functioneren verstoort, zowel voor een individu als voor een groter systeem zoals een bedrijf of zelfs een land.

Integraal crisisplan (ICP)

Het integraal crisisplan beschrijft overkoepelend de voorbereiding op en de werkwijze bij diverse soorten noodsituaties of rampen (crisis).

Het plan is opgebouwd uit de volgende delen:

- Integraal crisisplan LZR deel 1 Hoofdprocessen; [document ID 017225](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 2 Rampenopvang; [document ID 017238](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 3 Uitbraak infectieziekten; [document ID 017239](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 4 Tekort aan personeel; [document ID 017240](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 5 Brand, explosie en ontruiming; [document ID 017241](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 6 Uitval ICT; [document ID 017236](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 7 Uitval vitale infrastructuur; [document ID 017237](#)
- Integraal crisisplan LZR deel 8 Evacuatieplan, [document ID 020471](#)

Afdelingsgebonden protocollen t.a.v. noodsituaties en rampen

Op afdelingen kunnen naast het ICP ook afdelingsgebonden protocollen aanwezig zijn t.a.v. hoe te handelen bij noodsituaties en rampen.

- [Hoe te handelen bij ontruiming afdeling zonder patiënten \(versie 11\)](#)
- [Hoe te handelen bij ontruiming Patiëntenafdeling / \(poli\)klinische afdeling \(versie 11\)](#)
- [Afdelingsgebonden crisisplan, telefooncentrale \(versie 12\)](#)
- [Echt: BHV plan ontruimingsplan Servicepunt MMC Echt \(versie 5\)](#)
- [Ontruimingsplan CSA afdeling \(versie 5\)](#)
- [Ontruimingsplan MKC kinderafdeling](#)
- [Politheek: Ontruiming Apotheek Laurentius Kwartier \(versie 3\)](#)
- [Apotheek: Hoe te handelen bij ontruiming. \(versie 7\)](#)
- [Instructiekaart: hoe te handelen bij ontruiming CKCH-lab en MMB \(versie 15\)](#)
- [Ontruimingsplan MKC Obstetrie \(Versie 9\)](#)
- [CKCH-lab: Instructiekaart hoe te handelen bij ontruiming Polikliniek Bloedafname \(versie 11\)](#)
- [Crisisplan Intensive Care \(IC\) \(versie 10\)](#)
- [OK-complex: Ontruimingsplan operatieafdeling \(versie 4\)](#)
- [Taken anesthesist bij brand en ontruiming \(versie 2\)](#)
- [Taken medewerkers facilitair bij brand en ontruiming \(Versie 2\)](#)
- [Taken recovery verpleegkundige bij opvang ontruiming \(versie 2\)](#)
- [Taken medewerkers logistiek bij brand en ontruiming \(versie 2\)](#)
- [Taken PC/BHV bij brand en ontruiming - Operatiekamer \(versie 2\)](#)
- [Taken OK team bij ontruiming van een operatiekamer \(versie 2\)](#)
- [Afdelingsgebonden crisisplan, anesthesiologen \(versie 7\)](#)

Ga voor je afdeling na of er nog wordt voldaan aan de protocollen en of de instructiekaarten correct zijn gevuld. Controleer de vluchtplannen op de afdeling en zorg dat deze periodiek worden gecontroleerd (maak gebruik van versiebeheer).

Bij indiensttreding van een nieuwe medewerker is het van belang dat deze op de hoogte wordt gesteld van de procedures rondom noodsituaties en rampen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het vluchtplan, aanwezigheid en locatie van brand/blusmiddelen, noodkoffer en scholingen in het LMS.

Crisisteam

Indien zich een noodsituatie of ramp voordoet, wordt het crisisteam bij elkaar geroepen en worden de best mogelijke afwegingen gemaakt. Via het intranet of de mail wordt er door het crisisteam gecommuniceerd.

Het crisisteam besluit of het noodzakelijk is om bepaalde zorg af te schalen en voor hoe lang. De dienstdoende crisiscoördinator adviseert de RvB om het crisisteam bij elkaar te roepen en het rampenplan in werking te laten treden.

Het crisisteam bestaat uit de volgende personen: voorzitter crisisteam (dienstdoende RvB), lid MSC bestuur, dienstdoende clustermanager, dienstdoende crisiscoördinator, communicatieadviseur, ondersteuner en eventueel ter zake deskundige (manager MICT, medische microbioloog, etc.) en indien nodig een externe (OvdG, DPG, Brandweer, politie, etc.)

Commissie crisisbeheersing

De commissie heeft als taak om zorg te dragen voor en onderhouden van een deugdelijk Integraal Crisisplan. De commissie bewaakt structuur en organisatie rondom de interne en externe crisishulpverlening in het Laurentius ziekenhuis en de te voeren informatie en communicatie. Daarnaast bewaakt het de kennis van de medewerkers inzake crisishulpverlening.

Communicatie

Op elke afdeling zijn er noodmeldingssystemen, denk bijv. aan handdrukmelder (brand), bellen die ingezet kunnen worden bij uitval stroom/telefonie en er kan gebruik gemaakt worden van portofoons die door de beveiliging beschikbaar gesteld kunnen worden.

Ga voor jezelf na of je op de hoogte bent van de afspraken die er zijn op je eigen afdeling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan of je weet wanneer er een noodsituatie of ramp zich voordoet, hoe je dan dient te communiceren binnen de afdeling/ buurtafdeling/organisatie/patiënten en diens familie.

Crisiscommunicatie zorgt voor de interne en externe communicatie.

Er wordt gewerkt met een commandostructuur. Wat in het crisisteam wordt besloten dient ook uitgevoerd te worden. Er is geen tijd en ruimte voor discussie. Dit komt later bij evaluatie of bij langdurige crisis in de tussentijdse overleggen met de leidinggevende.

BHV-ers

Wanneer er een brand plaatsvindt of een ontruiming noodzakelijk wordt geacht worden de BHV-ers opgeroepen. De groep BHV-ers bestaan o.a. uit medewerkers van de SEH, IC, beveiliging, TD, MICT, labs en overige medewerkers. BHV-ers volgen jaarlijks scholingen en dit wordt geregistreerd in het LMS.

Indien er een brand of ontruiming plaatsvindt zullen BHV-ers zich bij een alarm tot de afdeling beveiliging wenden en zijn ze herkenbaar middels een hesje. Het is van belang dat de instructies van de BHV-ers worden opgevolgd door de overige medewerkers.

Indien er crisis of ramp is volg de instructies van het crisisteam of van de BHV-ers (in geval van brand / ontruiming). Communiceer rustig naar patiënten en bezoekers.

Scholingen

Ga voor jezelf na of je de verplichte scholingen hebt gevolgd t.a.v. brand- en ontruimingsoefeningen. Deze scholingen dienen in het kwaliteitspaspoort binnen het LMS op voldaan te staan.

Indien er verbeterpunten zijn t.a.v. scholingen omtrent brand- en ontruimingsoefeningen of crises, kan dit worden gecommuniceerd naar de crisiscoördinator (Ingo de Vries) of hoofd BHV (Frank Knieps). Zijn er echter verbeterpunten te benoemen n.a.v. een ontruimingsoefening voor de afdeling, dient de afdeling deze op te pakken en te registreren in Zenya

Ontruimingsplannen

Ga het volgende na:

- Ben je bekend met het ontruimingsplan van je eigen afdeling? En zijn deze nog up-to-date? Conform de beoordelingscyclus welke binnen Zenya geldt, worden deze protocollen driejaarlijks gecontroleerd of deze nog up-to-date zijn.

Let op, dit geldt niet voor uitgeprinte versies die er op de afdelingen hangen. Controleer deze periodiek op juistheid. Maak gebruik van versiebeheer en noteer de verloopdatum van het plan.

- Zorg voor jezelf dat je bekend bent met de voor jou toegewezen ontruimingsplek(ken) in geval van brand of ontruiming. Deze locaties zijn essentieel om aanwezigheid van je collega's of patiënten te kunnen achterhalen en indien nodig de brandweer te instrueren op mogelijke vermissing.

Veiligheidsbladen

Voor een optimale hygiëne en veiligheid worden op plaatsen waar medische gassen aanwezig zijn voorzieningen ingericht en middelen verstrekt. Veiligheidsbladen zijn te raadplegen via Zenya of op de site van de leverancier.

Risicobeoordelingen op afdelingen

Ga voor jezelf na welke risico's er zijn op je eigen afdeling en hoe hiermee om te gaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het vrijhouden van de nooduitgangen en de brand/blusmiddelen.

Welke beheersmaatregelen of verbetermaatregelen zijn er behorende bij de risico's? Zijn deze conform de PDCA-cyclus (Plan Do Check Act) raadpleegbaar? Ziekenhuisbreed worden verbetermaatregelen in Zenya vastgelegd.

Veiligheidsrondes worden tweejaarlijks gehouden op afdelingen om knelpunten in kaart te brengen en waar nodig verbetermaatregelen op uit te zetten conform de PDCA-cyclus. De RvB, RvT en cliëntenraad verzorgen jaarlijks een veiligheidsronde op diverse afdelingen.

Op afdelingen worden ook risico-inventarisaties en evaluaties (RI&E) uitgevoerd. Deze worden gefaciliteerd door de afdeling HRM. Indien hier zaken uit naar voren komen die verbeterd kunnen worden, pak deze op conform de PDCA-cyclus en registreer deze in Zenya.

Voor de klinische afdelingen zal een noodkoffer beschikbaar worden gesteld met instructiekaarten per noodsituatie of ramp:

- Weet wat te doen wanneer HiX uitvalt.
- Weet wat te doen als de stroom uitvalt.
- Weet wat te doen wanneer er brand is.
- Weet hoe je moet ontruimen en wie je daarover inlicht.

Noodprocedures testen

Om voorbereid te zijn op de noodsituaties worden er periodiek testen gehouden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de jaarlijkse noodstroomtest, het testen van de automatische en de handmatige brandmelders, de brand- en ontruimingsoefeningen, etc.

Laurentius is zelfvoorzienend op de volgende gebieden:

- Noodstroom aggregaten (bij stroomuitval)
- Eigen watervoorziening, met WML als back-up
- Documenten en systemen in 'the cloud'
- Noodvoorziening medische gassen

Ondersteunende diensten

Ondersteunende diensten kunnen worden geconsulteerd bij een noodsituatie of ramp. Denk bijv. aan het consulteren van commissie ethiek, maar ook psychologie, maatschappelijk werk of het BOT-team kunnen hulp bieden aan zowel zorgprofessionals als patiënten en diens bezoekers.

Overplaatsing patiënten

Tijdens een crisis kunnen minder acute patiënten worden ontslagen of worden overgeplaatst naar een andere instelling. Binnen het ROAZ (Regionaal Overleg Acute Zorgketen) wordt gekeken hoe men elkaar kan helpen. Bij acute ontruiming bepaald de Veiligheidsregio i.s.m. het ziekenhuis waar patiënten naar toe gaan.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Ga voor jezelf het volgende na:

- Weet wanneer je welke PBM dient te gebruiken? Dit geldt ook voor alle ondersteunende diensten welke patiëntenkamers betreden.
- Zijn er trainingen op het gebied van PBM? Zijn deze voltooid in het LMS?
- Zijn er voldoende PBM? En wordt dit minimaal 1x per 2 jaar gecontroleerd? Wordt dit ergens genoteerd dat er controle heeft plaatsgevonden op PBM en door wie?
- Hoe wordt er gecommuniceerd en herkenbaar gemaakt dat er bepaalde PBM gebruikt dienen te worden? Dit geldt ook voor alle ondersteunde diensten.
- Weet hoe er problemen met bepaalde PBM gemeld kunnen worden en hoe te handelen bij het onjuist gebruik of het niet gebruiken van PBM? Bijvoorbeeld bij risico op besmetting. Weet dan welke gevolgen dit kan hebben en welke acties hierop dienen te worden uitgezet.

Take home messages

- Weet hoe te handelen bij elke vorm van noodsituatie of ramp.
- Check leerplein op het voldoen aan de verplichte scholingen.
- Ga voor jezelf na of je weet hoe je dient te communiceren binnen de afdeling, buurtafdeling, organisatie, naar patiënten en diens familie.
- Check de ontruimingsplannen (vluchtplannen) op je eigen afdeling.
- Ken je risico en beheersmaatregelen voor je eigen afdeling.
- Zorg dat nooduitgangen t.a.t. vrij zijn van obstakels.
- Ben op de hoogte welke persoonlijke beschermingsmiddelen wanneer gebruikt dienen te worden.
- Check in youforce of de telefoonnummers actueel zijn.
- Zorg dat gangen zoveel mogelijk vrij zijn.
- Zijn de noodprocedure klappers aanwezig op de afdeling en is iedereen op de afdeling hiermee bekend?